

PALESTINAGRUPPERNA I SVERIGE

Vad är Palantir?

Palantir Technologies är ett amerikanskt bolag som specialiserar sig på analys av stora datamängder och att utveckla AI-plattformar.

Palantir kallas ibland en vapentillverkare förklädd till mjukvarubolag. Palantir bistår bland annat Israel i militära operationer och USA:s ICE. Företagets ledning uttalar sig öppet om att tekniken i vissa fall används för att döda. Det är en anledning till epitetet ”världens ondaste företag”, som också kommer av ledningens politiska kopplingar. Palantir grundades av Peter Thiel och leds av Alex Karp. Dessa mycket kontroversiella personer kontrollerar majoriteten av rösterna i bolaget genom sina aktier. Palantirs vd Alex Karp har till exempel sagt att ”dåliga tider är bra för Palantir” och att Palantir är inblandat i nästan varenda större konflikt i världen. Bolaget har offentliggjort ett rasistiskt manifest där det bland annat står att ”vissa kulturer har åstadkommit avgörande framsteg, medan andra förblir dysfunktionella och regressiva.”

Palantir åsidosätter medvetet sina skyldigheter enligt internationell rätt och bryter mot FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter. Bolaget samarbetar med regeringar, institutioner och sjukvårdssystem i Nordamerika, Latinamerika, Australien och Europa, och drar nytta av omfattande investeringar i Asien.

2025 hade Palantir över 950 bekräftade kunder. Mer än hälften av intäkterna kom från myndigheter, den amerikanska armén, ICE, med flera. Resten kom från privata kunder, däribland detaljhandels- och livsmedelsföretag, flygbolag, sjukhus, banker och techbolag. Bolagets dåliga rykte, kopplingarna till problematiska militära samarbeten och underrättelseverksamhet samt de risker som finns med att använda tekniken har dock redan lett till att Palantir har börjat förlora kunder och att investerare väljer bort Palantir av etiska skäl.

Den tyska säkerhetstjänsten, den schweiziska militären och Credit Suisse har avslutat sina avtal med Palantir på grund av bland annat säkerhetsaspekter. JP Morgan Chase avskedade en säkerhetschef med kopplingar till Palantir efter att bankens ledning upptäckt att han spionerade på dem. New Yorks offentliga sjukhusorganisation sa upp sitt avtal med Palantir på grund av oro kring dataskydd och integritet.

Vad gör Palantir?

Palantir bygger plattformar som kan samla, sammanställa och analysera persondata från mängder av källor, bland annat brottsregister, telefon- och chattloggar, sociala medier och platsdata.

Bolaget agerar som mjukvaruleverantör, vilket innebär att det inte samlar in information för egen räkning utan istället gör verktygen det möjligt för kunderna att hantera och analysera data som de redan äger. Denna typ av teknologi används av olika statliga aktörer för brottsbekämpning och underrättelseverksamhet.

Systemen kan dock också användas för att kartlägga personer som inte misstänks för brott, baserat på mönster och länkar som algoritmen hittar. Forskare har varnat för att sådan analys i praktiken kan motsvara indirekt profilering eller till och med åsiktsregistrering. Risken är inte bara integritetskränkning utan också ett hot mot rättssäkerheten och demokratin.

Riskerna är också stora för de myndigheter som använder Palantirs system:

- Förlust av nationell data suveränitet
- Beroende av en amerikansk leverantör, med risk att data läcker till amerikanska myndigheter och underrättelsetjänster
- Dataskyddslagar och etiska aspekter

Palantir stödjer Israels folkmord

Palantir levererar AI-system som Maven Smart System till militära aktörer för att analysera drönardata och peka ut mål för krigföring. Palantir tjänar enorma summor på AI-drivna ”dödskedjor” (kill-chains) i militära AI-program.

Israel har utvecklat ett av världens mest avancerade AI-drivna system där identifiering, målgenerering och operativ verkan är integrerade. De primära systemen heter Lavender (individidentifiering, dvs. klassificerar människor som mål och genererar stora mängder personbaserad data), The Gospel (målgenerering av objekt och byggnader) och Where's Daddy (avgör när och var mål går att angripa), som i Gaza har använts för att identifiera när 'mål' befunnit sig i sina hem.

Den israeliska regeringen började använda Palantirs mjukvara 2014 och utökade det kraftigt efter att folkmordet i Gaza inleddes 2023. Palantirs vd Alex Karp har sagt att han är stolt över att bolaget stöder Israel på alla sätt de kan. Den israeliska militären har även använt Palantirs teknik för att planera attacker i Libanon.

Finns Palantir i Sverige?

Det finns både bekräftad och obekräftad information om att Palantir har avtal med bland annat svensk polis och militär.

Palantir har ett kontor i Sverige och dess chef Anders Fridén har bekräftat att bolaget har en affärsrelation med Försvarsmakten och några andra svenska statliga myndigheter. Exakt vad mjukvaran används till och vilka övriga myndigheter som är inblandade är sekretessbelagt.

Uppgifter från bland annat Dagens ETC visar att svensk polis använder Palantirs analysverktyg för underrättelsearbete, och att utveckling sker på plats i polishuset i Stockholm. Det har även förekommit uppgifter om inköp av Palantirs AI-system för Maven.

Frågan om det problematiska med att svenska myndigheter använder Palantirs tjänster har [debatterats i riksdagen](#).

Vad kan vi göra?

Organisationer som arbetar för mänskliga rättigheter, digitala rättigheter och klimatfrågor världen över uppmanar till fredliga aktioner för att stoppa Palantirs framfart inom myndigheter, universitet, sjukhus, pensions- och investeringsfonder, företag, universitet och andra offentliga institutioner. Den palestinskledda BDS-rörelsen är en av dessa.

Om du arbetar inom vården

Om det är känt att arbetsplatsen har ingått avtal med Palantir, kan du kontakta droppalantir@bdsmovement.net för att få stöd. Kontakta även ditt fackförbund och prata med kollegor. Om inget känt avtal finns, är ett konkret krav att driva att arbetsgivaren ska anta en etisk upphandlingspolicy för att säkerställa att inga framtida avtal tecknas med Palantir eller liknande bolag.

Om du arbetar på en myndighet som använder Palantirs mjukvara

Kontakta den palestinska BDS-rörelsen för stöd droppalantir@bdsmovement.net

Om du är student

Sätt press på ditt lärosäte att avyttra eventuella innehav i Palantir eller avsluta avtal med bolaget. Kräv att lärosätet antar en etisk upphandlings- och investeringspolicy. Kräv att bolag som Palantir utesluts från alla arbetsmarknadsmässor och andra rekryteringsaktiviteter.

Om du är fackligt ansluten

Organisera dig tillsammans med kollegor för att sätta press på arbetsgivaren att bryta avtal med Palantir om de använder bolagets mjukvara. Kräv även att fackförbundet ska agera mot Palantir.

Om du har pensionssparande, fonder eller aktier

Kontakta din bank eller investeringsfond för att säkerställa att dina pengar inte investeras i Palantir och liknande bolag.

Om du är engagerad i lokalsamhället

Gå ihop med andra och sätt press på exempelvis kommunen eller regionen att avyttra innehav i Palantir, avsluta kontrakt med bolaget och/eller att anta en etisk upphandlings- och investeringspolicy.

Resurser

På kampanjsidan Purge Palantir purgepalantir.com (finns också i [sociala medier](#)) samlas mer information, fakta, brevmallar m.m.

BDS-rörelsen har ett toolkit med fakta om Palantir bdsmovement.net/resources/palantir-toolkit

Läs om Palantirs kopplingar till Sverige i [ETC](#)